

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. I. De Meditatione Diuinorum mysteriorum, & quod eius finis sit, tres perfectas cognitiones gignere, Dei videlicet, Christi, suiq[ue] ipsius, ad permouendam voluntatem ad effectus feruentes, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

ere possemus : qui liber est proprium per-
fectæ contemplationis obiectum , de quo in
tertio Tractatu agemus: quinque reliqui ma-
gis propriè spectant ad lectionem & medita-
tionem, quæ ad ipsam contemplationem di-
ppunt ; suntque huius Tractatus argumen-
tum, quamvis ob similitudinem, quæ in mul-
tis rebus inter meditationem & contempla-
tionem intercedit, dum de altera agimus, aliquid
necessè sit de ijs tractare , quæ ad alteram
spectant.

CAPVT. I.

DE MEDITATIONE DIVI-
norum *Mysteriorum*, & quod eius fi-
nis sit tres perfectas cognitiones gigne-
re, Dei videlicet, Christi, suiq; ipsi-
us, ad permouendam voluntatem ad
effectus feruentes & quorsam in eis
ordo sit seruandus?

ITA Contemplatiua siue Spiritus ^{2.2. q. 180,}
sciètia (teste Angelico Doctore) ^{art. 2.}
cõsistit essentialiter in actib⁹ in-
tellectus nostri nobilissimis; cu-
ius finis est visio, cognitiove per-
fecta Dei, ac Sacratissimorum eius mysterio-
rum, vna cum excellentissimis voluntatis a-
ctibus, qui ex ea cognitione proueniunt;

E e z quinq;

SPIRITUS
INTELLIGENS

S. Thom. 2. 2.
1. 180. ac. 3.

1. Sap. 7. 22.

S. August. lib.
de quant. ani-
maz.
Richar. lib.
de contem-
plat.
S. Bonavent
ib. de itinere
rario metus.

quique simul adiuuant, ut ea cognitio cretca
ad perfectionem perueniat. Verum cum haec
scientia adeo sit excelsa, eiusque obiectum
deum immensum, non potest in hac vita obtine-
ri, nisi plurimis varijsq; actibus, quamuis
unde finem directis. Quam ob causam dicitur
a Spiritus Diuinæ sapientie esse vnicus &
triplex: vnicus, quia à solo vno principio, et
Spiritus Sanctus procedit; habetque vnica
solum præcipuum finem; ipsam coniungit
cum Deo: cum quo vnus idemque Spiritus
per amorem, est tamen idem multiplex, quia
complectitur multitudinem actuum & ex-
citiorum, ad finem hunc adeo excelsum con-
quendū: quos actus conati SS. Patres & Sacer-
Magistri, ad certū numerū reducere, quod
cōprehēdi possent. Quo vero maiori claritate
procedamus, sufficiet, tres intellectus ad
signare, qui spectant ad vitam cōtemplati-
uam, quorum vnus sit tanquā principū & fundamē-
tum, alius tanquā mediū, tertius tanquā finis & ter-
tius perfectionis complementū, qui vltimū
clarisq; vocabulis CREDENDI, MEDITANDI,
DI, & CONTEMPLANDI exprimumur.

§. I.

De actibus Fidei.

PRI MVS actus consistit in simplici
uinculorum mysteriorum apprehensione
firmo certoque iudicio, quod illa
vera eaque firmitate credenda quod Deo
illat.

illa reuelauerit: ad quod nos inclinatur supernaturale fidei lumen, quod ipse Deus fidelium mentibus infudit, sine quo impossibile est, nostro tantum lumine naturali perfectam horum mysteriorum cognitionem assequi, ut insinuauit Isaias Prophetas, cum dixit, *b si non credideritis non intelligetis* nisi vestrum intellectum captiuum ad credendum, quod Deus reuelauit, non assequemini perfectam eius cognitionem. Ex quo patet, quod animae nostrae aspectus in hac reuelatione mortali, sit semper alia obscuritate & nebulosa velatus, ut peruenire non possit ad perfectam illam claritatem, qua beati fruuntur in gloria, iuxta illud Apostoli; *videmus nunc per speculum in aenigmate, tunc autem faciemus faciem*. Et quamuis multa sint specula, in quibus Deus in hac peregrinatione videatur; omnia tamen, teste Sancto Augustino, reuocantur ad duo, ad *creaturas* videlicet, in quibus creatoris perfectiones resplendent, & ad *sacras scripturas*, in quibus mysteria quae de seipso Deus reuelauit, continentur licet parabolis ac difficillimis aenigmatibus occultata. Et hoc speculum est principaliter: quia multo plura complectitur, quam in creaturis visibilibus cognosci possunt; eaque reuelat maiori spiritu ac certitudine: ideoque in eo exercetur magis proprius primus actus intellectus, scilicet *CREDENDUM*; qui adeo efficax esse solet, ut saepe haec sola credulitas simplexque visio, coelesti illustratione adiuta, absque nouis ratiocinationibus sufficiens sit, ad inflammandum ignem affectuum

b Isaias 7.9. iuxta LXX.

1. Cor. 13.12

In Psal. 14. & 1.6. & in Roman. lib. de Trinit. Damasc. lib. 1. cap. 1. S. 1 hom. O. pulc. 7.

SPIRITUS INTE

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fectuum in puris & synceris cordibus nã
statim atq; silex chalybe percutitur, scintilla
erūpit, quæ siccū accenditur fomentum, et
postea magnus ignis consurgit: ita et quocūq;
dei nostræ mysteria sunt instar silicis, nã
videlicet ignis non terreni, sed cœlestis ac
uini; statim atq; intellectus chalybe; hæc
illustrati ea credēis, veraq; iudicāis, tãgunt
erūpunt scintillæ tenerorū affectuū in cor-
dibus, ad eos concipiēdos benè dispositis; et
postea magni splendoris & nouarum consi-
derationum affectuumque flammæ proueniunt
qui amorem ipsum perficiunt. Quod
ridie experiuntur, qui pios libros legunt
& conciones aut spirituales exhortationes
audiunt, etiamsi nouas ipsimet ratiocinationes
non addunt. Quo etiam fit ut, ad omnia
rationis exercitia, vitæque contemplatiua
opera, aptissimum sit principium, à feruentibus
fidei actibus initium sumere, intellectum ap-
plicando, ut scilicet magna viuacitate statim
credatque mysterium meditandum; cogitatio-
que de Dei præsentia, cum quo est collocatur,
ac de necessitate, ob quam ad orandū acce-
dit, ex feruenti enim huiusmodi principio
prodire solent feruentes meditationes, illu-
strante Deo Domino nostro obscuritatem
dei illustratione sua cœlesti, quam expedit
tere hac ratione, O saluator dulcissime, datus
ge mihi fidem, quò tua mysteria ita credam,
eadem intelligam; & ita verò intelligam,
eadem amem, atque amplectar.

d Luc. 17. 5.

§. 2.

De proprio Meditationis officio.

HOC primo fidei actu præmissio, duo a-
 h) vitæ contemplatiuæ proprij super-
 sunt, alter qui per intellectus ratiocina-
 tionem efficitur, quæ MEDITATIONEM
 vocam' alij consideratione aut speculatione;
 alter, qui absq; ratiocinatione æternâ verita-
 tem magna certitudine ac viuacitate penetrat,
 quod modum visionis siue aspectus, quæ vocamus
 CONTEMPLATIONEM: de qua in proxi-
 mo tractatu agemus.

MEDITATIO, teste S. Augustino, est oc-
 cultæ & latetis veritatis secreta inquisitio, aut
 Richardum, est attendita quædam ac dili-
 gens intellectus nostri applicatio ad inquirē-
 dam & patefaciendam aliquam veritatem, aut
 mysteriū, quod latet; explicando videlicet illud,
 quo penetrari atq; intelligi omninò possit. Id-
 eò; à re vna in aliã discurrit, quærens & sta-
 tuens præcipuè hæc quatuor; *Naturam* videli-
 cet & proprietates rei, quæ meditatur; *Causas* & *fi-*
nes eius; *effectusq;* ac *circumstantias* reliquas,
 quæ illam comitantur. Si. n. aspiciat librū siue
 speculū *creaturarum*; ex eis ratiocinando, in-
 telligit excellentias creatoris, à quo illæ pro-
 cefferunt; *Fines*, ad quos illas ordinavit, propriã
 scilicet ipsius gloriã, & nostrã utilitatē effect', quos
 per easdem operatur; & bona, quæ p. eos nobis
 communicat; *Circumstantias* deniq; loci tem-

lib. de Spirit.
 & li. de Cō-
 templ. cap. 20.
 S. Bonavent.
 Itinere. 2. c. 2.
 Gerson de
 mystica The-
 olog Specu-
 latina p. 4.
 confid. 27.

SPIRITUS
 INTELLIGENTIE

lib. 1. de Con-
sideratione.

ons, ordinis & modi, quo illa facta fuerat.
Si speculū *sacrarum Scripturarum* inspiciat,
uoluit earum parabolas, & enigmata, pro-
ferens in lucem occultas veritates, quas illi
nobis insinuant: nam (vt ait S. Bernar.) propriū
est Considerationis, extricare & euoluere
confusas recolligere dispersas, occultas sca-
tari, quærere veras, & fictas patefacere: quod
hac sollicitudine diuinas quærere veritates, non
incidit in illas. Nec est contēta simul & quærit
in confuso, fidei mysteria credere; nec capi-
tā, quasi iam præterita tantum, aut futura, et
quasi valdè distantia; sed viuacitate ac velo-
tate sui discursus imaginationis suæ vi ad
ea aspicit tanquam præsentia, & iam proxima.
Eadem ad sepulchrum descendit, ad purgato-
rium, & ad ipsum infernum; rendit ad Beati-
hemiticā specū, & ad montem Caluarii p[er]
vulnera Christi crucifixi ingreditur, eiusq[ue]
interiora penetrat: ascendit quoq[ue] ad
pyreū cœlum & puenit vsq[ue] ad thronū
Dei, & in omnibus his locis aspicit ac circū-
spicit quicquid in eis agitur, ab vna re in aliā de-
rens, donec assequatur omnia quæ desiderat.

In id. Cant. 1.
Adolescen-
tulz dilexe-
runt te.

Hoc ipsum excellenter explicuit S. Grego-
rius dicēs, quod qui multum Deum diligunt,
ingrediuntur ad interiora, vt illum inueniant.
quia De^o, inquit, in superficie nō iacet, cōuenit
suis meditationib[us], pijs lectionib[us], & cōtinua
cogitationū suarū exāminatione ac ratiocina-
tione incessanter illū quærere, donec inueniant.
Quasi diceret: p[er]fecta cognitio mysterio-
rum De-

rum Dei, qui dicitur *Vere Deus absconditus*, ^{e Isa. 45. 5.}
 non inuenitur in superficie creaturarum, aut
 in diuinarum scripturarum cortice, sed in in-
 ternis & occultis earum arcanis, eas videlicet
 interiore animæ oculo penetrando per le-
 ctionem, & profundam intellectus medita-
 tionem: vnde procedit vera spiritus scientia,
 perfecta que rerum diuinarum æstimatio, qui
 est primus fructus, & meditationis maxime
 proprius, ex quo alij plures oriuntur.

Sic vt enim simplex aliquis rusticus, qui
 pretiosum in platea inuenit lapillū, quamuis
 eius colore & splendore illectus eum acci-
 piat; quia tamen eius virtutem & valorem nō
 intelligit, non magni illum facit; sed facile
 pro re alia commutat, aut distrahit vili pre-
 tio: peritus autem Trapezita ex illa externa
 specie ex pondere, alij que occultis signis pe-
 netrat ad eius valorem & virtutem: & quia
 illum benè nouit, etiam magni facit, & soli-
 tē custodit. Ita, inquam, si superficie tenus
 creaturas aspicias, cognitione quadam exter-
 na, quæ te oblectat, & sis contentus, sista que
 in credendis rebus fidei simul, & quasi in con-
 sulo, eisdem que cursim omnino legendis:
 paruum rerum æternarum opinionem habe-
 bis, eas que facilè deserēs, vt temporalibus
 fruaris, quod si tamen meditatione, diuina my-
 steria penetres, perpendens ac ponderans,
 quæ in illis latent, maximi ea facies; ^{f. Matt. 13. 44}
que, si opus erit, vniversa qua habes, vt compa-
re holurum que fodiendo in agro, vbi erat

SPIRITUS
INTE

absconditus, inuenisti. Et quoniam virtutes
vitæ Christianæ, præcipua sunt huius thesauri
pars, & meditationis materiæ, intelliges, quod
virtus in superficie non iacet, nec in extremis
parte corporis, nec in operibus purè externis
sed præcipuè in interiori & secreto cordis.
Ac proinde cum eas meditaris, aut consideras
progreduendum tibi est ab externis ad interna:
& ab ijs, quæ corpus facit, aut patitur, ad
ea quæ in spiritu geruntur. Quæ omnia voluit
Christus Dominus noster nos docere, cum

g Ioan. 15. 39

*dixit, g scrutamini scripturas, quia vos patetis
in ipsis vitam æternam habere: & illa sunt
quæ testimonium perhibent de me.* non enim
dixit, legite; sed: *scrutamini.* quia scrutari
est diligenter inquirere, quod est absconditum.
Et quoniam vita æterna, quæ est Deus ipse
trinus & vnus, Christusque Seruator noster
ac ipsæ virtutes, quibus eum honoramus, ca-
demque seruiamus, latent in secretissimis di-
narum scripturarum penetralibus, non facile
est eas quomodocunque legere, sed oportet
attenta & profunda meditatione eas scrutari.
Tunc enim certissimum dabunt nobis testi-
monium omnium æternæ vitæ mysteriorum, quæ
in ipsis latent. Et propter eandem causam po-
tuit Christus D.N. dicere nobis: *scrutamini
creaturas, quia illæ testimonium perhibent de me.*

h Rom. 1. 20

*siquidē Apost. teste h inuisibilia Dei a creaturis
mundi, per ea quæ facta sūt, intellecta cōspiciuntur.*
NON tamen existimare debemus, medita-
tionē hoc suo scrutinio contentam esse, ac si

here in quæredis occultis Dei: nam quod po-
 ssum spectat, est ratiocinationibus & cō-
 siderationib. suis duplicē cognitionē assequi,
 que sunt instar duorū polorum aut cardinum
 vite contemplatiuæ, *Dei*. s. ipsius cognitionē,
 & *nostri ipsorum*, in quibus mouetur tota ma-
 china contemplationis & meditationis, trāseū-
 do ab vno ad alterū, & i *ascendendo* sicut Ange-
 lus per *scalam*, quam vidit Iacob vsq; ad eius ca-
 pum, vbi *Deus scala ipsi innititur*: & descēde-
 do statim ad infimū vsq;, vbi iacet Iacob dor-
 miens; iterumq; ascendendo & descēdēdo per
 gradus ratiocinationū & meditationū, ad pro-
 ptersequendum quid sit Deus, eiusq; excellē-
 tias; ac simul q. d. sit homo, eiusq; miserias, cla-
 mando sēper ad Deū, cum S. Aug. *nouerim me,*
& nouerim te. O Deus æterne, nouerim, quæso
 me; idq; q. ex me ipso habeo: vt profunda ex eo
 humilitate erubescā; te verò nouerim tuam-
 que magnitudinem, vt me, ad tecū ardētissima
 charitate cōiūgēdū, erigā. Colligatio vtriusq;
 huius cognitionis exprimitur nōe Rachelis,
 q. heura fuit vitæ cōtemplatiuæ: Idē. n. est teste
 Hieron. ac *videns Deū vel visio sceleris*, idq;
 fortasse ideo, vt intelligamus, spirituale ani-
 mæ visionē in his duabus rebus debere consi-
 stere, & ab vno ad alteram esse transeundū;
 nam in visione sceleris, q. ad propriā cogni-
 tionem pertinet, cernuntur infinita magna
 Dei, illud sustinentis, & condonantis in visio-
 ne verò ipsius Dei apparet iniquitas foeditas
 que peccati, quo Deus offenditur.

S E D

SPIRITUALIS
MEDITATIONISDe nomin.
Habiat. in
Genes.

II.

k Ioan. 17. 3.

SED quoniam Deus Dominus noster, ut peccati malum repararet, voluit fieri homo; hinc est, quod eius cognitio sit bipartita: alia scilicet secundum diuinitatem, alia secundum humanitatem: nam in vtraque dixit ipse CHRISTVS SEQUATOR noster, esse *kvitam et eternam*. Sunt enim eius principium, mediū, ac finis. Principium, ob fidem viuā; medium, ob deuotam meditationem; finis ob teneram & beneuolam contemplationem. & propterea forte Rachel nomen S. Gregorio teste, interpretatur *videns Deum, vel videns principium*. Quis verò est principium, nisi ille Dominus, qui interrogatus à Pharisæis, *I tu quis es*, dixit: *Principium qui & loquor vobis*. nam ipse reuera quæ Deus principium est omnium creaturarum; & bonorum omnium, quæ in eis sunt: quæ vero Deus & homo, principium est omnium gratiarum & donorum, quæ de cœlo in nostrum commodum descendunt. O Saluator dulcissime nouerim me, ut deprehendam, quanto per te indigeam te; nouerim autem te, ut bona videam quæ collocas in me. demittendo me ob miseriam, quam ex me ipso habeo; erigendo me vero, ob ea, quæ de infinita tua misericordia spero.

Ioan. 8. 25

III.

Ex dictis sequitur, vitam contemplatiuam (ut bene obseruauit Gerson) esse instar montis cuiusdam, in quo sunt tres mansiones, in quarum *infima* manet cognitio propria, in

qua se meritò exercere debent tyrones, scruta-
 ntes vias suas, ac meditantes peccatorū &
 peccatorū suarum miseras, vt ab eis liberari stu-
 deant. In *mēdia* residet cognitio Christi Ser-
 uatoris nostri, in qua longiores moras trahe-
 re debent proficientes, scrutantes ac meditan-
 tes virtutes, operaque cœlestis huius magistri,
 ad eum studiosè imitandum. In *suprema* ha-
 bitatione manet cognitio Dei, secundum e-
 us diuinitatem, in qua habitare debent per-
 fecti, meditantes ac expedientes diuinas per-
 fectiones & beneficia, vt suo creatori perfecta
 amoris vniōne iungantur. Et hic transfor-
 matio fit spiritus nostri in diuinum, per con-
 templationē. Quamuis singuli horum statuum
 sua propriam sedem teneāt, vt aliarum etiam
 exercitia participēt ob connexionem, quam
 inter se mutuam habent. Qui enim in via pur-
 gatiua versatur, in suis miserijs cognoscen-
 dis occupatus, non potest non eleuare oculos,
 vt aspiciat, earumque reparatorem agnoscat:
 Qui verd in via vniūtiua versatur, cognoscens
 diuinas excellentias, inde quoque tuas utili-
 tates melius deprehendit. Quare ex eis-
 dem libris & eisdem mysterijs deduci pos-
 sunt prædictæ omnes tres cognitiones,
 licet aliter atque aliter, vt in
 progressu declara-
 bitur.

SPIRITUS
INTE

§. 3.

Qua ratione Meditatio gignat affectus?

VIDEAMVS nunc, qua ratione meditatio in his habitationib. assequatur principalem suum finem vt moueat scilicet voluntatem ad exercendos nobiles suos actus tribus his cognitionibus proportionatos, vt intellectus conuictus vi veritatis, quam agnoscit, moueat efficaciter voluntatē, vt virtutem velit, erga eandem afficiatur, exercetque charitatis ac deuotionis actus, quorum in præcedenti Tractatu mentionem fecimus. Sed quoniam magna deceptio huic rei subesse potest, adferemus similitudinem, quam inuenimus sinuauimus silicis & excussoris ferri, quo vt mur ad ignem eliciendum. quatuor enim hic eueniunt. nam aliquando, sæpè ictu silice, nec scintilla vlla prodit, nisi post multum temporis magnique laborem: aliquando exeunt quidem scintillæ; sed in ipso seeprius extinguuntur, quam ad fomentum perueniant: aliquando perueniunt quidem scintillæ ad ipsum fomentum, sed quod illud sit humidum, non concipit: aut certe non extinguitur, eò quod scintillæ valde fuerint exiles: denique aliæ scintillæ receptæ in fomento, statim ignem exuscitant & flammam. Sic inquam quadruplex est affectus

tus siue conditio meditantium veritates & mysteria fidei. Quidam enim multum temporis consumunt, eadem mysteria quasi percutiendo meditatione & ratiocinatione, nullo interim bono affectu aut proposito concepto, manente ipsa voluntate sicca, tepida ac frigida vsque ad finem ipsius orationis; in quo aliqua tandem scintilla post magnum laborem erumpit. Quod quidem euenire solet aliqua ex tribus causis.

Prima est in pœnam peccatorum, & ob negligentias in seruitio diuino, aut in præparatione ad orationem aut meditationem: sicut Moyses (iuxta mentem sancti Cyrilli & aliorum Doctorum) non eduxit in aquam ex *prima* virgæ percussione, donec *secundo* percussisset: in pœnam incredulitatis ac diffidentia, qua silicem primò percussit: cum autem *bis* percussisset, egressa sunt aqua largissima: ablata enim culpa, maior consuevit dari gratia.

Refert Glos
se ordinaria
& Lyra.
in Num. 10. 11

Secunda causa est, ad probationem nostræ patientiæ ac perseuerantiæ, & vt nostræ diligentia curaque in eo quod agimus, crescat: Ad eum modum quo n *Elisæus percussit aquas Iordanis pallio Elia*, vt eas diuideret, non sunt diuisa ad primum ictum, donec maiori seruore ac fiducia dicens, *vbi est Deus Elia etiam nunc percussit secundo aquas, & diuisa sunt huc atque illuc*: crescente enim fiducia

6 4. Reg. 2.
14 1

SPIRITUS
SANCTE

fiducia ac diligentia, Deus non differt suam misericordiam.

Tertia causa esse solet, eo quod meditationis argumentum non sit accommodatum tui & conditioni meditantis: sicut mysteria diuinitatis, quamuis sint filices, ex quibus Perfecti magnum eliciunt ignem; non tamen sunt adeo apti filices pro Tyronibus & imperfectis, ob status illorum imperfectiorem: vult enim Deus Dominus noster, prius illis exerceri consideratione aliorum mysteriorum quæ eorum necessitati magis conueniant. Et quoque occultior alia causa, ex prouisione Dei, qui distribuit interdum mysteria secundum ipsos perfectionis gradus: ita ut quibusdam mysterium Natalis ipsius Christi talis sit sicut flex, ut statim atque de eo meditantur, sentiant se deuotione accendi: alijs mysterium orationis Christi in horto est huiusmodi flex. Expediit autem, vntinquemque attendere illud mysterium, in quo Deus cor eius mouet, ut in eo ordinari se exercent, quæuis non propter cætera sint mysteria omittenda: nam minus interdum cogitanti aperietur porta ad ingrediendum in ea.

II.

ALII sua meditatione multas scintillas bonorum desideriorum extrahunt; quæ tamen omnes in aere ita euanescent, ut cordi non adhæreant: quod etiam ex triplici alia radice prouenit.

Prima est, quia illa sunt desideria ipsius tantum, & non mediocum: talia tunc

ideria pigrorum; qui toti sunt in propria salute desideranda, non tamen habent illorum mediocrius desideria, quibus voti compotes evadunt. Contra quos dixit Saluator, *o quærite regnum Dei & iustitiam eius*, desiderantes videlicet non solum ipsum regnum Dei, & salutem, sed etiam iustitiam bonorum operum, quibus illa obtinetur.

o Matt. 6.33

Secunda radix est, eò quod sint desideria verum valde uniuersalium, non descendenti ad particulare illud, quod est executioni mandandum. Sicut qui desiderant esse sancti & humiles, sed non desiderant efficaciter illa exercitia, in quibus sanctitas consistit & humilitas. Nemo enim est adeò impius, qui non veilet esse bonus: aut cui virtus non probetur, vitium verò displiceat. Sed ut tale desiderium sit homini utile, necesse est, ipsam desiderare humiliationem, qua virtus humilitatis obtinetur. cõcipienda itaque sunt firma proposita, virtutes exercendi, superatis omnibus earum difficultatibus.

Tertia radix est, eò quod desideria versentur circa res, quæ etsi alioqui sint bonæ, non tamen sunt meditantis necessitati conformes. Si enim plenus ille sit passionibus, expendat verò rationem in excitandis desiderijs moriendi, si opus esset, pro Christo, suasque facultates pro ipsius amore largiendi, immemor sit interim desiderare mortem suorum vitiorum, quibusque inordinatis affectionibus renunciare: talia inquam desideria sunt instar scintilla-

Dux spirit. Tract. II.

FF

rum

SPIRITUS
INTE

rum in aere volantium, quæ non exerunt vim suam in corde; & instar globorum qui emittuntur ex tormentis in altum, murum, ad quem erant dirigendi, descendent.

3. ALII sunt etiam, qui excutiunt quidem scintillas bonorum desideriorum, perueniuntque ad cor; sed citissime extinguuntur non communicato calore ipsi cordi, altera duabus causis: Una est quod ipsa desideria sunt tepida, nec satis radicata: quia in meditatione, quæ illorum fuit causa, non satis profundè fuerunt concepta.

QVEMADMODVM Oseas propheta dixit, de populo suo, *p misericordia vestra, quasi nubes matutina & quasi ros mane pertransiens, qui orto sole, statim arefcit.* talia sunt proposita, quæ concipiuntur, exerceantur, quæ virtutum opera ex aliquo bono motu, quod repente offertur; sed facile frigescent, quacunque oborta difficultate: quia non firmiter radice in ipsum cor. Quamobrem dicit Sapiens *q vult & non vult piger.* Non quod modo vult, quia arridet & videtur bonum, statim idem non vult, quia videtur difficile.

ALTERA causa est, eo quod scintilla cadat in cor valde humidum ab affectionibus rerum terrenarum, quas ni deserat, succumbat statim desiderium illud rerum carnalium, accurrente mox ad contradictionem spiritu Dæmonis, *qui delectatur in*

mentibus, horret verò arida, illorum scilicet, qui pravas huiusmodi affectiones mortificaverunt.

COLLOCA ergo te, sicut dicebat David, coram Deo sicut terra deserta & iniquos, ut consideres eius virtutem & gloriam: & tunc concipies ignem ex scintillis bonorum desideriorum, quæ tibi communicabit infinita eius misericordia: sicut alij multi in sua meditatione experiuntur: qui statim atque felices diuitorum mysteriorum attingunt, magnam copiam proferunt feruentium desideriorum, & propositorum efficacissimum, generosa ad eò firmæque resultatione, ut certam putent, quod faciendum proposuerunt, & exemplo Zachari dicant Deo suo: *timidum bonorum meorum, Domine, do pauperibus: & si quid aliquem di fraudari, reddo quadrupla.* Nò dico dabo aut reddâ, sed do, & reddo: ad eò. n. est firmum decretum inuites diuine gratie, vt non cogitent, se promissis defuturos, sicut vscintilla vna, si adhæreat & alatur, ingens ignis exurgit. Ita ab his desiderijs, quæ in meditatione erupunt, si nouis rationib. & considerationibus veritatû, quæ illa excitarunt, accendatur, ingens exurgit amoris ac deuotionis ignis, qui ad multos dies perdurat. q̄ indicauit David cû dixit: *x̄ caluit cor meum in terra, & in meditatione mea exardescet ignis.* Meditatio est, quæ cor accendit scintilla boni desiderij, quæ ipsa alit, vt crescat, magnaq; flamma exurgat. O Saluator dulcissime, qui dixisti: *y igne te*

41
Psal. 62. 2.

Luc. 19. 8.

Eccl. 11. 34.

Psal. 38. 4.

Luc. 12. 49.

Ff 2 velle

SPIRITUS
INTE

*velle mittere in terram, nec aliud velle, nisi
accendatur. Veni, Domine, in terram cordis
mei, cum tua mysteria meditor: ex quibus
tillas ignis excute, quæ illud inflamment,
qui desideras hunc ignem augeri, ita me
meditatione adiuvata, ut semper hic ignis
deat.*

S. 4.

De ordine affectuum.

SUPEREST iam ut declaremus horum
affectuum varietatem, & ordinem
exercendis servandum, qui adducitur
dulcissimis illis verbis libri Canticorum.
*Introduxit me Rex in cellam vinariam, &
dinavit in me charitatem.* & quæ hæc cella
nisi profunditas divinarum mysteriorum,
divina scriptura revelata, quæ sunt tanquam
celestia vasa, ex quibus Meditatio celestium
mysteriis illustrata, vinum haurit ferventium
affectuum, ei, quod est affectuum, conformis
moris scilicet, laudis & gratitudinis ad Deum,
gaudij aut compassionis & imitationis Christi;
contritionis & humiliationis super seipsum
alios quoque misericordiam, & zeli boni pro
proximorum. Et quamvis hæc vina proprie
tur interdum delibanda extra hanc cellam,
cum ea Deus repente, & nulla præcedente
causa, communicat: ordinariè tamen non
propinatur copiosè haurienda, nisi ijs, qui
eam ingressi sunt per orationem, & Meditatio-

1 CARL. 2. 4.

tionem, aut Contemplationem, sequentes
 scilicet Regis cœlestis impulsus, illos diri-
 gentis ac manu ducentis, voluntatemque im-
 pellentis, vt *bos aperiat, & repleatur cœle-*
stibus his affectibus: qui comparantur c vino,
 eo quod *ratificent cor hominis*, repellendo om-
 nem tristitiam; & animam corroborent ad
 ea, quæ sunt dei ini seruitij, omni humano ti-
 more remoto, efficiunt que feruorem spiritus,
 dum instar musti bulliunt desiderijs rerum
 grandium; excutientes omnem pigritiam in
 eis aggrediendis; & interdum ebrietate qua-
 dam sancta, adferunt homini obliuionem sui-
 ipsius, rerum omnium terrenarum, vt aggre-
 ditur ea quæ ipsius vires & facultatem exce-
 dunt. Et quamuis præcipua eorum vis sita
 sit in spiritu: sæpè tamen is abundantia suæ
 facit ipsam carnem participem, deducens il-
 lam in eandem cellam; & propinas illi vina,
 quæ ipse præbabit: ita vt d *cor & caro simul*
exultent in Deum viuum: exercent etiam in-
 feriori parte eosdem affectus, quos pars supe-
 rior exercent, sicut supra est dictum de tenera &
 sensibili deuotione.

b Psal. 90. 11.

c Psal. 103. 19

d Psal. 81. 3.

I.

OPORTEET tamen, ipsum Regem cœle-
 stem, in hac sponse in cellam introductione,
 ordinare in ea charitatem, ipsos scilicet affe-
 ctus certo ordine collocando. Sicut enim vi-
 na sunt alterius coloris, & saporis, quædam-
 que alijs pretiosiora: ita magna est affectuum
 varietas: quorum ordo in eo consistit, vt prius
 illi exercentur, qui sunt *viapurgatiua*: hau-

Ff 3 riendo

SPIRITUS
 INTE

e Psal. 59. 5.

riendo e *vinum compunctionis*, ac doloris nostrorum peccatorum, quò ab eis mundemus: postea sequantur affectus *via illuminati* hauriendo f *vinum germinans virgines*, & obediētes cum firmis propositis in omni genere virtutum.

g Cant. 5. 1.

ET denique sequantur affectus *via viti* qui sunt à vino, quod propinatur g *amicis* & quo *inebriatur charissimi*; faciuntque

h Ioan. 2. 10.

illos extra se, vt vniatur Deo. hoc est h *vinum bonum* & pretiosissimum, quod *seruat Christus* Seruator noster in *vitinum locum* quare scilicet anima est iam valdè purificata. Quare

i Mat. 9. 17.

admodum enim *non mittunt* homines i *vinum nouum in vtres veteres*, alioquin *rumpunt vtres & vinum effunditur*: Sic inflammatio amoris affectus, & vnionis cum Deo, zelus proximorum, non conueniunt illis, qui olescunt sapientie veterem: quia nec ipsi proficiunt, nec affectus elucebunt, aut tunc esse apparebunt, Vinum itaque nouum in vtres novos mittatur, & antiquum in veteres, & vtraque seruabuntur accommodatis scilicet spiritus affectibus necessitati recipienti subiecti.

2.

IDEM cœlestis Rex alium etiam ordinem in eisdem affectibus constituit, ita scilicet eos commiscendo, vt ne vni tantum tribuatur, vt eius accessus alteri noceat, prope enim dicitur de sapientia diuina, quod *si scuerit vinum, fortius scilicet suauiori*; & v-

k Prou 9. 2.

nam timoris diuinæ iustitiæ cum vino confidentiæ de eius misericordia; & vinum zeli cum vino compassionis. Si enim purum biberes vinum compunctionis peccatorum tuorum, non admiscendo spem veniæ, incideres in defectionem animi, ac diffidentiam, quæ obstarat, quo minus ab eis minus liberaberis. Immo, vt in libro Canticorum dicitur: *Miscet vinum cum lacte*, vt dulcedo & lenitas cœlestium consolationum moderentur amaritudinem & rigorem aliorum affectuum.

1 Cant. 5. 1.

Ponit quoque ordinem in quantitate ac duratione huiusmodi sensuum & affectuum, *in dans potum in lachrymis in mensura*, teneramque deuotionem vsque ad certum terminum: ne nimia noceat spiritualis ebrietate degenerante in sensualem; & feruore spiritus in feruorem indifferetum, rumpanturque vtres ob nimium vinum nouum in eos infusum; & Doemonium meridianum, specie deuotionis, deijciat talem in illusionem.

in Psal. 69. 5.

DENIQUE ita in his affectibus ordinem constituit, vt præ omnibus velit, eminere charitatem, iuxta illud: *Et vexillum eius super me dilectio*, eleuante scilicet super cor nostrum vexillum suum amore puro DEI, qui est vinum nouum legis nouæ, & nō *mandatum nouum*, proprium hominis noui

3.

10. 2. 13. 34

Ff. 4

Chri-

SPIRITUS
INTE

noui Christi IESU. Ex quo hauriendum est copiosè, si cupis renouari ad eius imaginem & similitudinem; coniungendo reliquos virtutum affectus. Et quoniam excelsus hic Dux, & Rex æternus eleuauit os illud amoris, cum penderet in cruce; meditatione tibi est ingrediendum in cellam uinariam, sacratissimum scilicet eius cor, per os vulnera, ut ibi inebrietur accensis affectibus quos producit meditatio dulcissimorum eius laborum. O Rex cœlestis, qui dilectam tuam sponsam in cellam uinorum tuorum cœlestium introduxisti (nisi enim tu introduxisses, illa per se ingredi non potuisset) introduce me etiam ad intimum eius recessum, adeoque feruentem fac me inde exire ad uirtutes procurandas, ut earum per te perfectionem acquiram, Amen.

43

EX dictis deducere licet præstantiam & necessitatem altissimi huius exercitij Meditationis, quo medio Deus tot mirabilia facit, ut enim S. Bernardus ait: consideratio animam purificat, regit affectus, eorum actiones dirigat, superflua corrigit, vitam componit, uirtutes ordinat, perfectam cognitionem rerum humanarum ac diuinarum scientiam generat non vanam, quæ inflat; sed scientiam (ut ait sanctus August.) quæ affert compunctionem & deuotionem, nosque perpetua implet sanctitate. Persuadeas tamen tibi, te absque speculo cœlesti auxilio nõ posse ad prædictam hanc meditationem, eiusque tres mansiones peruenire; nec dis-

Lib. 1. de
consider.

Lib. de spir.
& lit. 6. 70.

curius rectos facere ad quæsitâ intelligentiam
 obtinendam; nec ingredi in cellâ diuinorum
 orum affectuû. Nam vt Apost. dixit, o nos ne
 scire quid oremus, sicut oportet, nisi ipse spiritus
 pro nobis postulet: nos. s. inducens ad perendû
 mysteriis inenarrabilibus. Ita dicere nûc licet,
 nos nec legere, nec meditari, aut contemplari
 scire, sicut oportet, nisi ipse Spiritus S. id per
 nos faciat, supplens nostri â ignorantia sua illu
 stratione; nostramq; infirmitatē sua inspirati
 one adiuuans. Et nisi ipsemet (vt ait S. Bona
 vent.) nobis inspiret *quid, qualiter, & quando*
de diuinis sit meditandû meditatio nostra (& i
 dem dico de lectione) erit inanis, vaga, & in
 utilis: nec in ea accendetur ignis charitatis, sed
 vanitatis. Quamobrē inchoanda tibi esset Me
 ditatio ab illo versu Davidis, verbo vno, cha
 ritatis causa, mutato: *p Emitte lucē tuam & ve
 ritatē tuam, vt ipsa me deducant, & adducant*
in montem sanctū tuū. & in tabernacula tua. O
 Deus æterne, emitte lucem tuam de cœlo, vt
 mediter sicut oportet tua mysteria; & Verita
 tem tuam, vt verē illa sciam æstimare: his enim
 ducibus, securus ibo, & perueniam ad montem
 sanctum vitæ Contemplatiuæ; ingrediarq; ad
 habitandum in eius mansionibus, donec per
 ueniam ad montem gloriæ, vbi me reci
 pias in tuas æternas mansio
 nes, Amen.

o Rom. 8.26.

Itinere 2. z
 ternit. dist. 5.

p Psal. 42.3.

SPIRITUS
 INTE